

BİLANÇO

TÜRMÖB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 131 • EYLÜL 2007

5 4.00 YTL • ISSN:1307-6620

- *Kurumlar vergisinin dörtte biri 10 mükelleften*
- *TEPAV; Bütçede büyük açık riski var*
- *Lizbon yolu 3 yılda, 14 milyona iş bulmaktan geçiyor*
- *Kuraklık tarımı vurdu*

ISSN 1307-6620

9 771 307 662 000

Ekonomik Rapor

Yeni Hükümet ve beklentiler

2007 yılının büyük bir bölümüne siyasi tartışmalar damgasını vurdu. Cumhurbaşkanlığı seçim süreciyle başlayan tartışmalar uzun bir döneme yayıldı. Yapılan Genel seçimlerin ardından 11. Cumhurbaşkanı seçildi, 60. hükümet kuruldu ve Türkiye’de yeni bir dönem başladı.

Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında kurulan 60. hükümetin en önemli önceliği ekonomi olmalıdır. Türkiye ekonomisini biran önce cari denge açığını düşürecek şekilde, yüksek katma değer yaratarak ihracat yoluyla döviz geliri elde eden ve işsizliği azaltan bir yapıya kavuşturmak gerekiyor.

Bu nedenle ekonomi yönetiminin, yeni bir ekonomik planı hayata geçirmesi gerekmektedir. Bu yeni planda öncelikli hedef istikrarlı büyüme olmalıdır. Gelecek 10 yılda Türkiye'nin dünya ekonomisinde kendisine yer edinebileceği özel ve önemli sektörler belirlenmelidir. Bunlar “stratejik sektör” veya “iş kolu” olarak tanımlanmalıdır.

Kamu maliyesinde sağlanan başarı sonucunda bulunduğumuz noktada vergi politikalarının, ülkemizin ihtiyaç duyduğu ekonomik yapı ve faaliyetleri destekleme ve özendirme, kaynak israfına yol açan, global pazarlarda rekabet edemeyen, verimsiz faaliyetleri de caydırma gücünden de yararlanmanın zamanı gelmiştir. Yani artık geleceğe yönelik olarak tasarlanan ekonomik yapıyı destekleyen bir vergi sistemi kurulmalıdır.

Türkiye’de yeni bir dönem başladı. Bu yeni dönem yeni beklentileri de beraberinde getirdi. Bu beklentileri karşılayacak adımların biran önce atılması gerekiyor.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik. Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Sekreter

Kurumlar vergisinin dörtte biri 10 mükelleften

2006 yılında tahsil edilen kurumlar vergisinin yüzde 43,84'ü sadece 100 mükellef tarafından ödenmiş. Yine 2005 yılına ilişkin olarak yaklaşık 624 bin mükellef tarafından ödenen kurumlar vergisinin, yüzde 23,04'ü sadece 10 mükellef tarafından ödenmiş.

Türkiye’de Kurumlar vergisinin mükellef sayısı, Temmuz 2007 sonu itibarıyla 624.340 olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam 2005 sonu itibarıyla 593.166 idi. Ocak 2005-Temmuz 2007 döneminde re’sen terk işlemine tabi tutularak kaydı silinen 102.721 mükellef de göz önüne alındığında, 2006 ila ve 2007’nin ilk 7 ayında toplam 133.895 kurum için yeni mükellefiyet tesis edildiği ortaya çıkmakta.

Temmuz 2007 tarihi dikkate alınarak, kurumlar vergisinin mükellef sayısını iller bazında değerlendirdi-

ğimizde, en fazla mükellefin 239.402 adetle İstanbul’da ki, bu rakam toplam kurumlar vergisi mükellef sayısının yüzde 38,34’üne tekabül etmektedir, en az mükellefin ise 168 adetle Ardahan’da ki, bu rakam toplam mükellef sayısının on binde 2,69’udur. Türkiye’de toplam kurumlar vergisi mükelleflerin yüzde 74,65’i sadece 10 ilimizde, geriye kalan yüzde 25,35’inin ise 71 ilimizde faaliyet göstermektedir.

Maliye Bakanlığı verilerine göre 2006 yılında tahsil edilen 12.447.349 bin YTL kurumlar ver-

gisinin yüzde 43,84’ü sadece 100 mükellef tarafından ödenmiş. Yine 2005 yılına ilişkin olarak yaklaşık 624 bin mükellef tarafından ödenen kurumlar vergisinin, yüzde 23,04’ü sadece 10 mükellef tarafından ödenmiş.

Diğer taraftan, toplam 624 bin adet mükellefin kazançları üzerinden ödediği kurumlar vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki payı ise olması gerekenden çok uzak durumda olup, 2006 yılında yaklaşık yüzde 8,23 olarak gerçekleşmiş.

Kurumlar vergisi hasılatında 2006 yılında meydana gelen düşüklüğün

ardında yatan en önemli neden aynı yıl kurum kazançları için uygulanan kurumlar vergisi oranının yüzde 30'dan yüzde 20'ye çekilmiş olması. Ancak yine de kurumlar vergisi tahsilatının toplam vergi gelirleri içerisinde-

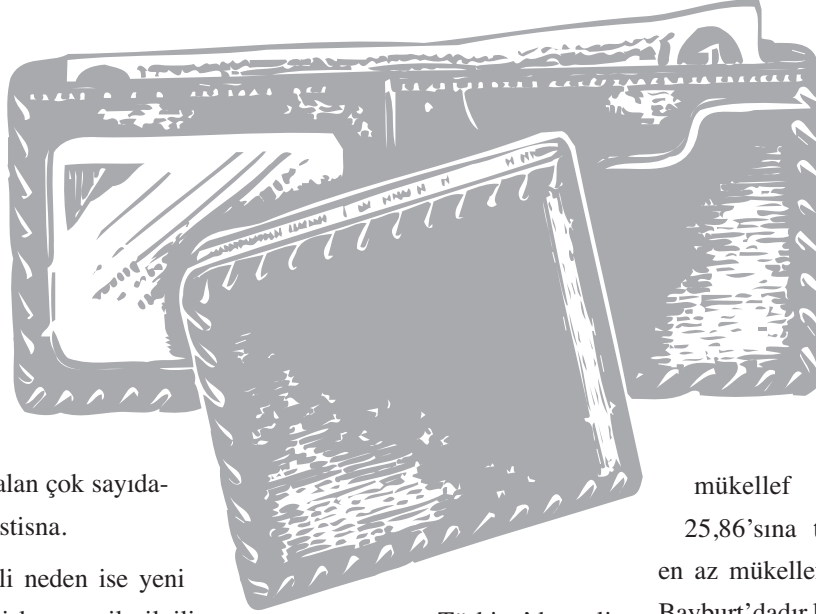
deki payı olması gerekenin çok altında. Bu durumun nedenlerinden en önemlisi ise, kurumlar vergisi

kanununda yer alan çok sayıda-ki muafiyet ve istisna.

Bir diğer önemli neden ise yeni kurumlar vergisi kanunu ile ilgili ikincil mevzuatın henüz tam olarak yerleştirilememesi ve bunun yol açtığı vergisel boşluklar.

Özellikle iştirak ilişkileri kapsamında çok-uluslu şirketler ile ilgili kurumlar vergisi kanununda yer alan düzenlemeler ile off-shore ve-

ya vergi cenneti olarak adlandırılan bölgelerle ilişkilerinde düzene bağlaması öngörülen düzenlemeler bir an önce etkin bir şekilde uygulanması gerekiyor.

Türkiye'de gelir vergisi mükellef sayısı, Temmuz 2007 sonu itibarıyla 1.719.889'dır. Aralık 2005 sonu itibarıyla ise bu rakam 1.691.499 olarak gerçekleşti. Ocak 2005-Temmuz 2007 döneminde re'sen terk işlemine tabi tutularak kaydı

silinen 131.522 mükellef de dikkate alındığında, 2006 yılı ile 2007 yılının ilk 7 ayında toplam 159.912 yeni gelir vergisi mükellefiyeti tesis edildiği anlaşılmakta.

Temmuz 2007 itibarıyla

gelir vergisi mükellef sayısını iller bazında değerlendirdiğimizde en fazla mükellefin 444.783 adetle İstanbul'da ki bu rakam, toplam gelir vergisi

mükellef sayısının yüzde 25,86'sına tekabül etmektedir, en az mükellefin ise 1.039 adetle Bayburt'dadır ki, bu rakam, toplam mükellef sayısının on binde 6,04'üne tekabül etmektedir.

Türkiye'de toplam gelir vergisi mükelleflerinin yüzde 59,27'si sadece 10 ilimizde, geriye kalan yüzde 40,7'si ise 71 ilimizde faaliyet göstermekte.

Yıllar	Kurumlar Vergisi Tahsilatı (Bin YTL)	Toplam Vergi Gelirleri İçerisindeki Payı (yüzde)
2000	2.356.787	8,9
2001	3.675.665	9,3
2002	5.575.495	9,3
2003	8.645.345	10,3
2004	9.619.359	9,5
2005	13.583.291	10,3
2006	12.447.349	8,2

TEPAV:

Bütçe'de büyük açık riski var

TEPAV, Maliye Bakanlığı'nın Bütçe Gerçekleşmeleri ve Beklentileri Raporu'ndaki öngörülerinin gerçekçi olmadığını açıkladı. 2007 bütçesinin yıl sonu görüntüsü, gerçek anlamda bütçe disiplini yerine daha büyük bir bütçe açığı ile karşılaşma riskini içinde barındırdığı saptamasında bulundu.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), Maliye Bakanlığı'nın Bütçe Gerçekleşmeleri ve Beklentileri Raporu'ndaki öngörülerinin gerçekçi olmadığını belirterek, “2007 bütçesinin yıl sonu görüntüsü, gerçek anlamda bütçe disiplini yerine daha büyük bir bütçe açığı ile karşılaşma riskini içinde barındırmaktadır” dedi.

TEPAV İstikrar Enstitüsü tarafından hazırlanan “Mali İzleme Raporu – Haziran 2007 Bütçe Sonuçları” yayımlandı. Rapor'da, “2007 Yılı Bütçe Gerçekleşmeleri ve

Beklentiler Raporu'nun Öngörülleri Ne kadar Gerçekçi?” sorusuna da yanıt verildi.

“Vergi Gelirleri Öngörülleri Gerçekçi Değil”

Maliye Bakanlığı'nın Raporu'nda dikkati çeken ilk noktanın, yıl sonu bütçe açığının orijinal bütçe açığı tahmininin yaklaşık 8 milyar YTL altında gerçekleşeceği konusundaki öngörü olduğunu hatırlatan TEPAV, bu öngörü yapılırken bütçe harcamalarının yaklaşık 3 milyar YTL kısılacağı, bütçe gelirlerinin ise 5 milyar YTL civarında artacağının varsayıldığına dikkat çekti.

“Rapor'un vergi gelirleri öngörülleri gerçekçi görülmemektedir” denilen Mali İzleme Raporu'nda şu ifadelere yer verildi:

“Yılın ilk altı ayında vergi gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7 civarında artmıştır. Geçen yıl yürürlüğe konulan bir defalık tahsilat tedbirlerinin baz etkisi arındırıldığında ise, bu oran yaklaşık yüzde 7,5 olmaktadır.

Maliye Bakanlığı'nın öngörüsünün gerçekleşebilmesi için, 2007 yılının ikinci yarısında bir önceki yılın aynı dönemine oranla vergi gelirlerinin yüzde 22 civarında artması

gerekmektedir. Yılın ilk altı aylık ekonomik büyümeye yön veren aktivitelerin tamamlandığı ve yılın tümü için büyüme rakamlarında önemli bir artışın beklenmediği bir durumda yüzde 22’lik artışın nasıl gerçekleşeceği çok ciddi bir soru işaretidir.”

“Harcama Öngörülerini Saydam Değil”

Maliye Bakanlığı Raporu’nun harcama tasarrufu ve harcama öngörülerinin de gerçekçi ve saydam olmadığı belirtilen TEPAV Raporu’na şöyle devam edildi:

“Maliye Bakanlığı Raporu’nda, bütçe ödeneklerinde yaklaşık olarak 3 milyar YTL düzeyindeki ta-

sarrufun hangi kalemlerden yapılabacağı açık bir biçimde ortaya konmamıştır. Seçim öncesi tarımsal destekleme, görev zararları, personele ilişkin düzenlemeler ve sağlık harcamaları gibi bir kısmı bütçe hesaplarına giren, bir kısmı ise gelecek yıllarda ortaya çıkacak ancak bu yıla ait olması gereken harcama kararları dikkate alındığında, 2007 yılına ait gerçek harcama artışının net olarak 0,7 milyar YTL düzeyinde olacağını tahmin etmekteyiz.

Bunun yanında, maliyet artışına yol açtığı halde fiyat artışlarına yansıtılmayan TEDAŞ’ın elektrik alım bedelinin zarar etkisinin de bu tutarların üzerine eklenmesi halin-

de, bütçenin gerçekte Maliye Bakanlığı’nın öngörülerinin aksine tasarrufla değil 2 milyar YTL’yi aşan bir harcama fazlasıyla karşı karşıya kalacağını öngörmekteyiz.

Bütün bunlara karşın, Maliye Bakanlığı’nın bir şekilde harcama tasarrufuna gitmesi halinde, bunun büyük bir olasılıkla başta sağlık sektörü olmak üzere muhtelif sektörlerle karşı hizmet olarak yarattığı yükümlülükleri ödemeyerek gelecek yıla ertelemesi şeklinde olabileceğini de değerlendiriyoruz. Geçen yıllardan itibaren alışkanlık edinilen bu uygulamaya bu yılın son aylarında da gidileceğini tahmin etmekteyiz. Bu vesile ile bir

hususu daha belirtmek gerekmektedir. Bu tür uygulamalar ile geçen yıldan bu yıla ertelenen ödemelerin ne miktarda olduğu konusunda bir fikir verebilecek en önemli veri kaynaklarından birisi olan dolayısı ile bu yıla ne kadarlık bir yükümlülüğün devrettiğini görmemizi sağlayacak olan 2006 yılı Devlet Muhasebe Mizanı halen yayınlanmamış bulunmaktadır. Dolayısı ile bu tür uygulamalar ile harcamalar gizlenmekte, kamuoyu yanıltılmakta ve başta bazı banka analistleri olmak üzere bir kısım yorumcular da bu türden sözde tasarruf söylemleri üze-

rine mali disiplin başarısı konusunda yorumda bulunabilmektedirler.

Sonuç olarak, 2007 bütçesinin yıl sonu görüntüsü, gerçek anlamda bütçe disiplini yerine daha büyük bir bütçe açığı ile karşılaşma riskini içinde barındırmaktadır.”

TEPAV’ın Raporu’nda Maliye Bakanlığı’nın harcama tasarruf önlemleri çok yıllık bütçeleme ve stratejik planlama anlayışı ile uyumu açısından da değerlendirildi.

Gerekirse yapılacağı söylenen blokajın, önceliği olmayan harcamala-

rın yapılmaması gibi tasarruf önlemlerinin yeni bütçe anlayışı ile bağdaştığını söylemenin mümkün olmadığı belirtilen TEPAV Raporu’nda, kuruluşların daha işin başında çok yıllık bütçe ve onunla uyumlu stratejik planlar çerçevesinde harcama yapmaya yönlendirilecekleri yerde, eskiden olduğu gibi keyfi ve günlük kaygılarla har-

camalarının kesileceği veya bloke edileceği durumların getirebileceği belirsizliklerle karşılaşacaklarına dikkat çekildi. Bunun ise, yerleştirilmeye çalışılan performans esaslı bütçe anlayışına yine Maliye Bakanlığı eli ile olumsuz bir başlangıç yapılması anlamına geleceği belirtildi.

Rapor’da, kamu kaynaklarının dağıtımı ve kullanımının merkezdeki bürokratik kararlarla şekillenmeye başladığına dikkat çekilerek, bu durumun özellikle sağlık harcamaları ile transfer harcamalarında

gözlenebileceği belirtildi. Bunun kısmen de olsa mali sistemde eskiye dönüş anlamına geldiği belirtilen Rapor’da, “Sonuç olarak, bütçe sürecinin yapısal reformların belirlendiği çerçevenin dışına çıkması yapısal reformlardan beklenen gerek makro gerekse mikro sonuçlardan uzaklaşılmasına ama belki daha da önemlisi reformlara olan inancın

azalmasına yol açmaktadır” denildi.

TEPAV Mali İzleme Raporu’nda Merkezi Yönetim Bütçesinin Haziran ayı sonunda kümülatif olarak 5,9 milyar YTL düzeyinde açık

verdiği ifade edildi. Geçen yıl aynı dönemde bütçenin 2,4 milyar YTL düzeyinde fazla verdiği dikkate alındığında, bütçe performansındaki düşmenin çok daha çarpıcı olduğu belirtilen Rapor’da, “Bütçe gelirleri arasında yer alan özelleştirme gelirleri ayıklanıp bakıldığında (TELEKOM gelirleri ve özelleştirme kapsamında arsa satış gelirleri), geçen yılın aynı dönemine göre 2007 yılı bütçe açığı ciddi bir artışla 86 milyon YTL’den 13,5 milyar YTL’ye sıçramaktadır” denildi.

Lizbon yolu

3 yılda, 14 milyona iş bulmaktan geçiyor

24 yılda 6 milyon kişiye istihdam yaratan Türkiye'nin AB hedefini yakalaması için 2010'a kadar 14 milyon kişiye istihdam yaratması gerekiyor. İSMMMO'nun "İşsizliğin Göç Haritası" raporuna göre, işsizlerin gözde kentlerinin başında hala İstanbul, İzmir, Antalya, Adana ve Mersin geliyor.

1 980- 2004 yılları arasında, Türkiye'de çalışma yaşındaki nüfus 23 milyon artmasına karşın bu dönemde sadece 6 milyon kişiye iş yaratılabildi. 24 yılda, 2004'e kadar toplam 6 milyon kişiye istihdam yaratan Türkiye'nin Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanlar Konseyi'nce belirlenen Lizbon hedefini yakalaması için 2010'a kadar 14 milyon kişiye istihdam alanı yaratması gerekiyor.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın, TÜİK, Ha-

cettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü ve Dünya Bankası'nın 2006 tarihli verilerinden hazırladığı rapora göre, 1980 yılında 15.7 milyon olan istihdam 24 yılda ancak 21.7 milyon kişiye çıkarken bunun sonucu olarak da ülkedeki istihdam oranı yüzde 44'te kaldı. Bu oran dünyadaki en düşük istihdam düzeyleri arasında yer alıyor ve Avrupa Birliği ülkelerinde bu oranın ortalaması yüzde 65'i buluyor.

Rapora göre, işsizlik sorununu çözemeyen Türkiye'den göçün en büyük nedenlerinden biri de istih-

dam arayışı oldu. "İşsizliğin Göç Haritası" başlıklı rapora göre; İstanbul, İzmir, Antalya, Adana, Mersin hala işsizlere umut vaat eden kentlerin başında geliyor. Yoğun göç alan kentlerin başında yer alan İstanbul, 2004 ile 2006 yılları arasında 359.000 kişiye istihdam yaratmasına rağmen 467 bin olan resmi işsiz sayısını sadece 1000 kişi azaltabildi. 2007 yılının başında kentteki işsiz sayısı ancak 466 bine geriledi. Rapora göre kente göç edenlerden umduğu 'ekmeği' bulamayanlar geri dönüşün yollarını

aramaya başladı. Söz konusu ailelerin bir kısmı İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin maddi desteğiyle 'memleketine' dönebildi. Belediye, 2007'nin ilk beş ayında 1000'i aşkın kişiyle 200'ün üzerinde aileye geri dönüş için maddi olanak sağladı. En yoğun göç veren iller ise Batman, Siirt, Diyarbakır oldu.

TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı ve İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan, yeni hükümeti, uygulanan ekonomik programın mikro düzenlemelerle sosyal ayağının da güçlendirilmesi yönünde adım atmaya çağırdı. Arıkan, rapordaki değerlendirmesinde "Şu anda ülkenin en önemli sorunu; ekonomide kaybeden taraflara soluk verecek düzenlemeler yapılmasıdır, işsizliğin ele alınmasıdır. Veriler göç veren illerde bile istihdam artmasına karşın işsiz sayısının da katlandığını göstermektedir" dedi. Arıkan, her ilin potansiyelinin ayrı, ayrı değerlendirilebileceği sektörel planlama ve teşvik uygulamasını önerdi. Tarımdan kopan nüfusa kendi ilinde istihdam yaratılması için bütün illerin sanayi ticaret odalarından üniversitelere kadar bütün yerel örgütlerle işbirliği kurulmasının zorunlu olduğuna değinen Arıkan "Her ilin kendi yapısına uygun sektörel teşvik politikası güdülmeli, illerle uygun yapı kurulmalıdır. Denizli'deki, Siirt'teki işsize Ankara'dan iş bulunamayacağı ortaya çıkmıştır. Ankara'nın Ekonomik ve Sosyal

Konseyi toplayarak, illere ses vererek çözüm üretmesi zorunludur" dedi.

İSMMMO'nun "İşsizliğin Göç Haritası" başlıklı raporunda yer alan saptamalar şöyle:

- Ülke genelinde 2000 yılında 1 milyon 497 bin olan işsiz sayısı 2007 yılının Ocak, Şubat ve Mart döneminde 1.3 milyon kişi artarak 2 milyon 796 bine ulaştı. 2000 yılında 21 milyon 581 bin kişiye istihdam yaratılırken 2007 yılının mart ayı itibarıyla bu rakam 183 bin kişi azalarak, 21 milyon 398 bine indi. 3 yıl içinde ülke genelinde istihdamı gerileyen il sayısı 38'e ulaştı.

- Diğer illere göre 'en çok göç veren' iller Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki 14 kent oldu. Buna göre, Adıyaman, Ağrı, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Mardin, Muş, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van Türkiye'nin 'en yoğun göç veren' kentleri oldu. Göç edenlerin başlıca çekim merkezi İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin, Bursa, Antalya, Malatya, Manisa ve Kocaeli'den oluşan 10 il olarak sıralandı.

- Göç edenlerin yüzde 43.5 ailevi, yüzde 25 bireysel, yüzde 20'si ekonomik ve yüzde 4'ü de güvenlik nedeniyle yaşamlarını farklı illerde sürdürmek zorunda kaldı. Özellikle erkek nüfus için ekonomik nedenlerle yapılan göçlerin ön plana çıktı.

- Çeşitli gerekçelerle göç alan kentlerin işsizlerine diğer illerden gelen işsizler de eklenince bazı kent ve bölgelerin işsizlik oranlarında patlama yaşandı. Göç veren kentlerde ise 'göçe rağmen' işsizlik bir türlü azalmadı. Bunda tarımdaki istihdamın gerilemesi, işgücündeki artış etkili oldu.

Verdikleri göçe rağmen Siirt, Mardin, Batman, Şırnak'ta 2002 yılında 24 bin olan işsiz sayısı artarak 52 bine ulaşırken işsizlik oranı da adeta üçe katlandı. Yüzde 45 ile yüzde 75 arasında değişen oranlarda net göç veren il durumundaki Mardin, Batman ve Siirt'te 2004'te 373 bin kişilik istihdam 2006'da 280 bin kişiye indi. İşsizlik oranı yüzde 6.1'den yüzde 15.7'ye yükseldi. 2000 yılı verilerine göre yüzde 106'lık net göç verme hızına sahip Ardahan, yüzde 61'lik göç hızına sahip Kars, yüzde 56'lık göç hızına sahip Ağrı ile yüzde 9'luk göç hızına sahip Iğdır'da bu göçlere rağmen 2004 ile 2006 arasında işsizlik sayısı üç kattan fazla arttı. Söz konusu illerde 2004 yılında 5 bin olan işsiz sayısı 2006 yılında 17 bine ulaştı. İstihdam ise 317 binden 307 bine geriledi.

- Diyarbakır ile Şanlıurfa'da 2004 ile 2006 arasında işsiz sayısının bin kişi azaldığı belirtilse de iki kentteki işsizlik oranı buna rağmen yüzde 10.8'den yüzde 12'ye tırmandı.

Adana, Mersin, Antalya gibi Akdeniz kentleri istihdamın daraldığı, iş-

sizliğin yoğun olduğu illerin çekim merkezi haline geldi. Yaratılan istihdam talebi karşılamaktan uzak kalınca, 2002 yılında 71 bin işsiz bulunduğu Adana ve Mersin’de 2006 yılında bu rakam 209 bine yükseldi.

- 2006 yılında 3 milyon 677 bin kişiye istihdam sağlayan İstanbul, yurdun pek çok kentindeki işsiz için ‘çekim merkezi’ oldu. 2004 yılında kentin 3 milyon 784 bin kişilik işgücü 2006 yılında göçün etkisiyle 4 milyon 143 bine yükseldi. İşgücüne 359 bin yeni katılım gerçekleşti. Bu arada, 2004 yılında 467 bin olan işsiz sayısı 2006 yılına gelindiğinde ancak 466 bine gerileyebildi. Diğer bir ifadeyle, ancak işgücüne yeni katılanların sayısı kadar istihdam yaratılmış oldu. Kentin işsiz sayısı değişmedi. İstanbul’un işsizlik oranı yüzde 11’lerde seyretmeye devam etti.

İstihdam kentin işsizlerine bile yetmeyince, İstanbul’da ekmeğini bulmaya gelenlerin bir kısmı çareyi geri dönmekte buldu. Bu durumda

olup da geri dönecek parayı bulamayanlar için ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi kampanya başlattı. Bu kapsamda, 2007 yılının ilk beş ayında Diyarbakır’a 14 ailenin, Hatay’a 13 ailenin, Adana, Samsun ve Ordu’ya 11 ailenin, Tokat’a 10 ailenin, Kahramanmaraş ve Gaziantep’e 9 ailenin, Malatya ve Mardin’e de 8 ailenin geri dönmeleri sağlandı. Belediyenin 2007 yılının ilk beş ayında eşyalarıyla birlikte memleketlerine geri gönderdiği İstanbul’a göç etmiş aile sayısı toplamda 229’a ulaştı. Ayrıca, 1180 kişinin otobüs biletleri alınarak memleketlerine göç etmesi sağlandı.

- Son üç yılda Şanlıurfa, Diyarbakır, Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt’i kapsayan Güneydoğu Anadolu’da 2004 yılında 1 milyon 639 bin kişi olan işgücü 2006 yılında 1 milyon 452 bine geriledi. Aynı şekilde 1.4 milyon civarındaki istihdam 1.2 milyon kişiye indi. Üç yılda işgücü 187 bin, istihdam 208 bin kişi azaldı. Dolayısıyla aynı dönemde böl-

gedeki işsizlerin toplamı işgücü ve istihdam arasındaki fark kadar yani 21 bin kişi artarak, 183 binden 204 bine yükseldi.

- Bölgede özellikle tarım sektöründeki istihdamda ciddi gerileme yaşandı. 2004 yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde 572 bin kişi tarım sektöründe istihdam edilirken, bu sayı 2005 yılında 408 bine 2006 yılında ise 299 bin kişiye indi. Yani 273 bin kişi tarımda istihdam dışında kaldı.

Buna karşın, aynı dönemde sanayi sektöründeki istihdam 45 bin, hizmetler sektöründeki istihdam ise 19 bin kişi arttı. Diğer bir ifadeyle sanayi ve hizmetler sektörü tarımdaki 273 bin kişilik istihdam açığına karşın sadece 64 bin kişilik istihdam yaratabildi.

Aynı gelişme, Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan, Erzurum, Erzincan ve Bayburt’u içine alan Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi’yle, Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane ve Rize’yi kapsayan Doğu Karadeniz Bölgesi’nde de yaşandı.

İşgücü ve İstihdamın 7 Yıllık Bilançosu

Yıllar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
İşgücü (bin kişi)	23.078	22.269	23.818	23.640	24.289	24.565	24.776	24.158
İstihdam (bin kişi)	21.581	20.367	21.354	21.147	21.791	22.046	22.330	21.398
İşsiz sayısı (bin kişi)	1.497	1.902	2.464	2.493	2.498	2.520	2.446	2.796
İşsizlik (%)	6.5	8.5	10.3	10.5	10.3	10.3	9.9	11.9

(*) 2007 yılı Ocak, Şubat, Mart, dönemi/Kaynak: TÜİK

Borçla yaşıyoruz

Bankalar tarafından verilen krediler 219 milyar YTL'ye, tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları 80 milyar YTL'ye yükseldi. Bankalar tarafından verilen krediler son bir yılda yüzde 20, tüketici kredileri ve bireysel krediler yüzde 22 artış gösterdi.

Son yıllarda tüketim alışkanlıkları değişen Türk toplumu bankacılık kesimi kredilerine büyük rağbet göstermeye başladı. Yurtiçi yerleşikler, mevduat bankalarındaki toplam mevduatlarından daha fazla kredi kullandı. Yurtiçi yerleşiklerin toplam YTL mevduatı 192 milyar seviyesinde bulunuyor. Bankalardaki yabancı para mevduatı ise döviz tevdiat hesapları ile birlikte 110 milyar YTL seviyesinde bulunuyor. Bunun 105 milyar YTL'lik bölümü yurtiçi yerleşiklere, geri kalanı ise yurtdışı yerleşiklere ait.

Bankacılık sektörünün elinde mevduat ve fonlar dahil edildiğinde 320 milyar YTL bulunuyor. Buna karşılık verilen krediler ise 219 milyar YTL'lik bir hacim oluşturuyor. Mevduat bankaları tarafından verilen krediler 194 milyar YTL'ye ulaştı, bunun 193 milyar YTL'lik

bölümünü yurt içi krediler oluşturuyor.

Son bir yılda yüzde 22 artış gösteren tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları 80 milyar YTL hacmine ulaştı. 56 milyar YTL'lik tüketici kredileri içinde en büyük pay konut kredilerine ait bulunuyor. 27 milyar YTL büyüklüğe sahip olan konut kredilerini, 24 milyar YTL diğer krediler ve 5.7 milyar YTL taşıt kredileri izliyor. Konut kredilerinin 1.8 milyar YTL bölümünü dövizle endeksli krediler oluşturuyor. Özel bankalar 29 milyar YTL'lik tüketici kredisi kullanırken, kamu bankaları 16 milyar YTL ve yabancı bankalar 11 milyar YTL tüketici kredisi kullandı.

Geçtiğimiz yıl ağustos ayından bu yana, bir yıllık dönemde yüzde 17.5 artış gösteren bireysel kredi kartları 24 milyar YTL'lik bir hacme ulaştı. Bireysel kredi kartlarının

14 milyar YTL'lik bölümünü taksitsiz işlemler ve 9 milyar YTL'lik bölümünü ise taksitli işlemler oluşturuyor. Tüketiciler ezici bir çoğunlukla özel bankaların kredi kartlarını tercih ediyorlar.

Tasfiye olunacak tüketici kredileri 682 milyon YTL seviyesine yükseldi. Tasfiye olunacak tüketici kredilerinde son bir yıllık dönemde yüzde 57 artış yaşandı. Tasfiye olunacak bireysel kredi kartları ise 1 milyar 795 milyon YTL'ye yükseldi. Tasfiye olacak bireysel kredi kartlarında bir yıllık dönemde yüzde 9'luk artış yaşandı.

Tüketici kredilerinin vade yapısı incelendiğinde, konut kredilerinde ağırlıklı olarak 61 ile 120 ay aralığında yoğunlaşma görülürken, taşıt kredilerinde yoğunlaşma 25-36 ay ve diğer kredilerde ise 13 ile 24 ay arasında yaşandı.

Merkez Bankası'ndan harcama uyarısı

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu, kamu harcamalarının enflasyon düşüşünü engellediği uyarısında bulunarak, faiz dışı bütçe harcamalarının yılın ilk yarısında 2006 yılının aynı dönemine göre yüzde 25.7 gibi yüksek bir oranda artmasının, son dönemlerde kamu harcamalarının enflasyondaki düşüşü yavaşlatıcı yönde etkilediğine işaret etmektedir açıklamasında bulundu.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu, kamu harcamalarındaki artışın yeni vergilerle değil harcama kısıcı tedbirlerle sağlanmasını istedi. Kamu harcamalarındaki artış nedeniyle alınabilecek olası tedbirlere dönük öneride bulunan Merkez Bankası, "Tedbirlerin vergi ayarlamalarından ziyade harcama kısıcı nitelikte olması ve 2008 yılı gelirler politikasının orta vadeli hedeflerle uyumlu olarak yürütülmesi, enflasyondaki düşüş sürecinin devamlılığı açısından kritik önem taşımaktadır" uyarısını yaptı.

Merkez Bankası, yıllık enflasyonda son dört aylık dönemdeki toplam gerilemenin 4

puana ulaştığına işaret edilen açıklamada, enerji ve gıda fiyatlarına ilişkin riskler devam etmekle beraber güçlü parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkileriyle enflasyonun öngörülen şekilde gerilediği belirtildi. Özel kapsamlı göstergelerin tamamında yıllık enflasyonun temmuz ayında gerilediği vurgulanan açıklamada, çekirdek enflasyondaki gerilemeye dikkat çekildi.

Geçen yılın ağustos ayında işlen-

memiş gıda ürünleri fiyatlarında gözlenen gerilemenin bu yılın aynı döneminde tekrarlanma olasılığının düşük olduğu bildirilen açıklamada, "Kurul, Ağustos ayında gıda fiyatlarının ve yıllık TÜFE enflasyonun geçici olarak yükselbileceğini not etmiştir" denildi.

Kamu harcamaları konusunda uyarıda bulunulan açıklamada, şu değerlendirmede bulunuldu: "Faiz dışı bütçe harcamalarının yılın ilk yarısında 2006 yılının aynı dönemine göre yüzde 25.7 gibi yüksek bir oranda artması, son dönemlerde kamu harcamalarının

enflasyondaki düşüşü yavaşlatıcı yönde etkilediğine işaret etmektedir. Yıl sonu bütçe hedefleri esas alındığında, yılın ikinci yarısında faiz dışı kamu harcamalarında belirgin bir yavaşlama olması beklenmektedir. Bu doğrultuda 2007 yılının ikinci yarısında kamu harcamalarının büyümeye katkısının azalacağı tahmin edilmektedir."

Kamu harcamalarındaki artış nedeniyle alınabilecek olası tedbirlere dönük uyarıda da bulunulan açıklamada, "Program tanımlı faiz dışı bütçe hedeflerine ulaşılabil-

mesi için gündeme gelebilecek olası tedbirlerin vergi ayarlamalarından ziyade harcama kısıcılığı nite-likte olması ve 2008 yılı gelirler politikasının orta vadeli hedeflerle uyumlu olarak yürütülmesi, enflasyondaki düşüş sürecinin devamlılığı açısından kritik önem taşımaktadır" denildi.

Enflasyon düşüşünü engelleyecek risklerin anlatıldığı açıklamada, işlenmemiş gıda fiyatlarının dalgalı bir seyir izlemesinin enflasyonun zaman zaman öngörüle-meyen hareketler sergilemesine

neden olduğu belirtildi.

Meyve ve sebze fiyatlarındaki dalgalı seyrin yanı sıra, buğday üretimindeki kayıpların da ekmek ve tahıllar grubu kanalıyla tüketici fiyatları üzerinde risk oluşturmaya devam ettiği vurgulanan açıklamada, "Merkez Bankası, işlenmemiş gıda fiyatlarındaki geçici hareketlere tepki vermemektedir, ancak fiyat artışlarının uzun süreli olması durumunda bekleyişler kanalıyla orta vadeli enflasyon görünümü etkileneceğinden gıda fiyatlarındaki gelişmeler yakından takip edilmektedir" denildi. İşlenmemiş gıda fiyatlarına ilişkin risklerin her iki yönlü olduğu ve mevcut yüksek bazdan kaynaklanabilecek olumlu yönde sürprizlerin de gerçekleşebileceği vurgulandı.

Enflasyonun Merkez Bankası'nın öngörülerine paralel bir şekilde son dört ayda belirgin olarak düşmesine rağmen finansal kesimin beklentilerinde bir iyileşme gözlenmediği dikkat çekmektedir. Reel sektör katılımcılarının beklentileri ise son aylarda aşağı yönlü bir eğilim göstermekle birlikte halen hedefin belirgin olarak üzerinde. Orta vadeli enflasyon beklentilerinin hedefe uyumlu olmaması, özellikle başta kamu kesimi olmak üzere ücret ayarlamaları ve dolayısıyla hizmet sektörü enflasyonu üzerinde bir belirsiz-

lik oluşturmakta ve enflasyondaki düşüş sürecinin öngörülenden daha yavaş gerçekleşmesi riskine işaret etmektedir. Böyle bir riskin belirginleşmesi durumunda para politikasının Temmuz Enflasyon Raporu'nda ifade edilen duruşa kıyasla daha temkinli gelişmesi söz konusu olabilecektir ifadesi yer aldı.

Uluslararası likidite koşullarındaki ve kredi piyasalarındaki gelişmelerin yakından izlendiği ifade edilen açıklamada, "Piyasadaki dalgalanmalar döviz kuru kanalıyla enflasyon görünümünü kısa vadede olumsuz etkileme potansiyeli taşımakla birlikte bu süreçte aynı zamanda küresel büyümeye ilişkin kaygılar arttığından

petrol ve diğer emtia fiyatlarında gerçekleşebilecek düşüşler maliyet yönlü baskıları hafifletecektir" denildi.

Diğer yandan, risk algılamasındaki artışın yurt içinde kredi faizlerindeki düşüşü sınırlayacağı ve bankaların kredi verme isteğini azaltabileceği tahmini de yapıldı. Piyasalardaki dalgalanmaların Türkiye'nin orta vadeli enflasyon görünümünü olumsuz etkileyecek nitelikte olmadığı kaydedilen

açıklamada, şöyle denildi: "Bu doğrultuda Kurul, Enflasyon Raporu'ndaki politika duruşunu korumuş ve kısa vadeli faiz oranlarında öngörülen ölçülü indirim sürecinin yılın son çeyreğinde başlayabileceği öngörüsünü teyid etmiştir. Ancak önümüzdeki dönemde uluslararası likidite koşul-

larındaki gelişmelere, dış talebe, kamu harcamalarına ve orta vadeli enflasyon görünümünü etkileyen diğer değişkenlere dair veri ve bilgi akışına bağlı olarak olası faiz indirimlerinin zamanlaması ve miktarı farklılaşabilecektir."

Dünya piyasalarındaki dalgalanmaların kötü etkilerine karşı alınacak önlemler ise şu şekilde açıklandı: "Merkez Bankası, dünya piyasalarındaki olumsuz gelişmelerin enflasyon görünümüne etkisi-

ni sınırlamak için elindeki araçları etkin olarak kullanmaktan kaçınmayacaktır. Bu çerçevede Kurul, toplantıda aynı zamanda likidite gelişmelerini ve likidite yönetim stratejisini de değerlendirmiştir.

Önümüzdeki dönemde Yeni Türk Lirası likiditesinin yeterli düzey-

lerde seyredeceği öngörülmüştür. Ancak Merkez Bankası, gerektiği taktirde mevcut açık piyasa araçlarını kullanarak likidite düzeyini her iki yönde ayarlayabilecektir. Bu yolla olağanüstü boyuttaki dalgalanmalar dışında, gecelik vadeli faizlerin Merkez Bankası borçlanma faizlerine yakın bir seviyede oluşması yönündeki temel politika sürdürülecektir."

Mevcut konjunktürde ekonominin şoklara karşı dayanıklılığını artırmak için, para politikasının yanında maliye politikaları ve yapısal reformların desteğinin de büyük önem taşıdığı vurgulanan açıklamada, "Özellikle mali disiplinin kalitesini artıracak olan yapısal reformlar konusundaki gelişmeler, gerek makroekonomik istikrar gerekse fiyat istikrarı açısından yakından izlenmektedir" denildi.

Yabancı bankaların mevduat payı azaldı

Bankacılık sektöründe, yılın ilk yarısında bilanço büyümesi, geçen yıl sonuna göre yüzde 6 düzeyinde gerçekleşti. Yıllık bazda büyüme hızı yavaşlamaya devam etti. Yerleşiklerin tercihlerindeki değişmeye bağlı olarak, döviz tevdiat hesapları, dolar bazında, artmaya devam etti. Kredilerin bilanço içindeki payı artarken, özkaynaklar büyüme eğilimini sürdürdü. Toplam mevduatın dağılımında, özel bankaların payı 1 puan artarak yüzde 53'e yükselirken, yabancı sermayeli bankaların payı ise 1 puan azalarak yüzde 11'e geriledi.

Türkiye Bankalar Birliği tarafından yapılan değerlendirme, bankacılık sektörünün büyüme hızındaki yavaşlamanın devam ettiğini ortaya koydu. Türkiye bankacılık sisteminin toplam aktifleri haziran 2007 itibarıyla 516 milyar YTL (396 milyar dolar) oldu. Toplam aktifler Aralık 2006'ya göre yüzde 6 oranında artış gösterdi. Toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranının Haziran 2007 itibarıyla yüzde 84 olduğu tahmin edilmekte.

Geçen yıl sonuna göre, toplam aktifler mevduat bankalarında yüzde

6, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 13 oranında arttı. Bir önceki yıl sonuna göre, özel bankaların toplam mevduat içindeki payı 1 puan artarken; yabancı sermayeli bankaların payı ise 1 puan azaldı.

Geçen yıl sonuna göre, aktif büyüklüğüne göre ilk beş bankanın mevduat payı artmış; ilk on bankanın aktif, kredi ve mevduat içindeki payları değişmemişti. Yabancı para (YP) aktiflerin YTL karşılığına toplam aktifler içindeki payı 2 puan azalarak yüzde 32'ye; YP kaynakların YTL karşılığının toplam pasifler içindeki payı ise yine 2

puan azalarak yüzde 36'ya geriledi.

Aktif kalemler içinde dikkati çeken önemli gelişme, likit aktiflerin payının, YTL'nin değerlendirilmesi sonucu, YP bakiyesinin YTL karşılığında ki azalmaya bağlı olarak gerilemesi. Öte yandan, kredilerin payı artmaya devam etti. Kredilerin toplam aktiflere oranı bir önceki yıl sonuna göre 2 puan artışla yüzde 47 oldu. Mevduatın krediye dönüşme oranı, tüm sektör itibarıyla, aralık 2006'ya göre 3 puan artarak yüzde 73'e yükseldi. Haziran 2007 itibarıyla, bu oran kamu bankala-

rında yüzde 44, özel bankalarda yüzde 82 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 99 oldu.

Toplam aktiflerin yüzde 49'u, kaynakların ise yüzde 78'i 1 yıldan daha kısa vadeli. Sektör özkaynakları, 6 aylık dönemde yüzde 11 oranında artarak 64,4 milyar YTL (49,4 milyar dolar) oldu. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı arttı. Özkaynak karlılığı, yıllık bazda yüzde 21,5 oldu.

Finansal kurumların toplam piyasa değeri 2006 yıl sonundaki 59 milyar dolardan, Haziran 2007 itibarıyla 82 milyar dolara yükseldi.

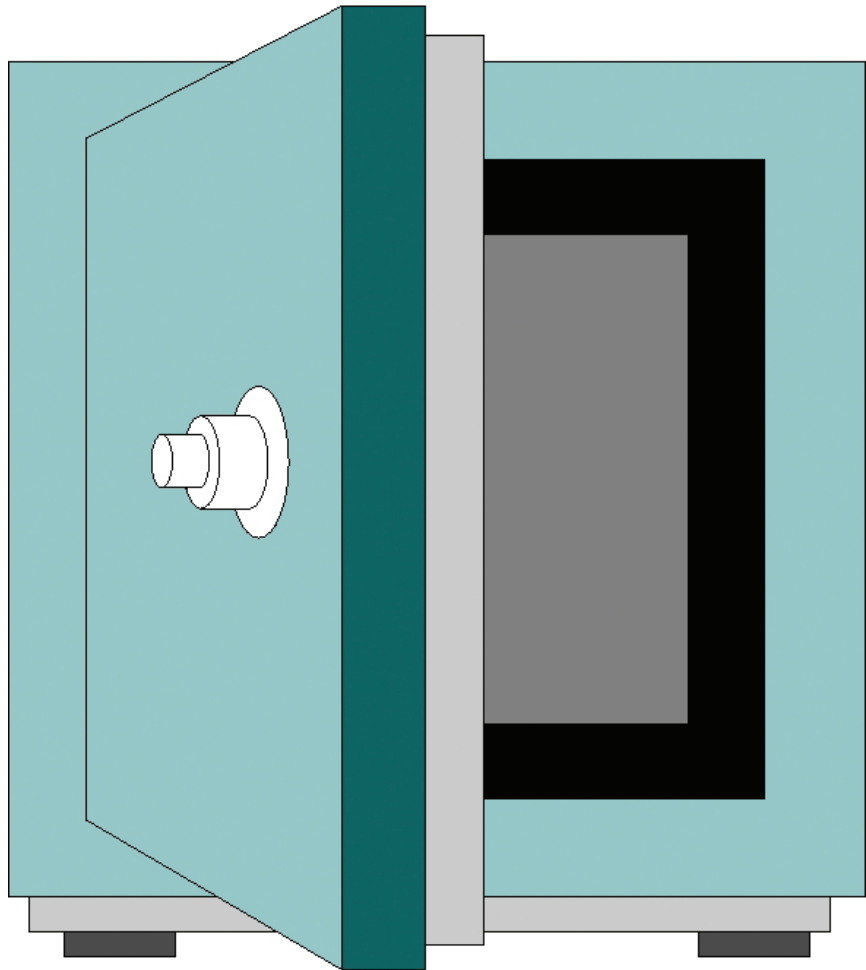
Kar hacmi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 58 artarak 7.870 milyon YTL'ye ulaştı. Bilanço dışı işlemler "türev finansal araçlar" ile "taahhütler" kalemlerindeki artışa bağlı olarak büyüdü.

Türkiye bankacılık sistemi toplam aktifleri, Haziran 2007 itibarıyla, bir önceki yıl sonuna göre YTL bazında yüzde 6 artarak 516 milyar YTL, dolar bazında ise yüzde 15 artarak 396 milyar dolar olmuştur. Geçen yılın ilk yarısına göre, toplam aktifler YTL bazında yüzde 13, dolar bazında ise yüzde 36 arttı. Aralık 2006 itibarıyla yüzde 85 olan toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranının, Haziran 2007 itibarıyla yüzde 84 düzeyinde olduğu tahmin edilmekte.

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2007 yılının ilk çeyreğinde 14 milyar YTL artış kaydetti. Bu artışın yüzde 61'i (8,4 milyar YTL) mevduattan; yüzde 33'ü (4,6 milyar YTL) özkaynaklardan, yüzde 20'si (2,8 milyar YTL) diğer pasiflerden geldi. Mevduat dışı kaynaklar, yurtdışından sağlanan kredilerin azalmasına bağlı olarak gerilerken, diğer yabancı kaynaklar ve sermaye benzeri krediler arttı. Sağlanan kaynakların yüzde 75'i (10,4 milyar YTL) kredilere, yüzde 45'i (6,3 milyar YTL) finansal varlıklara ayrıldı.

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2007 yılının ilk yarısında 31,2 milyar YTL artış kaydetti. Bu artışın yüzde 61'i (19 milyar YTL) mevduattan; yüzde 21'i (6,4 milyar YTL) özkaynaklardan, yüzde 14'ü (4,5 milyar YTL) diğer pasiflerden geldi. Mevduat dışı kaynaklardaki artış sınırlı kaldı. Sağlanan kaynakların yüzde 82'si (25,5 milyar YTL) kredilere, yüzde 21'i (6,4 milyar YTL) finansal varlıklara ayrıldı.

Aktif toplamı, 2007'nin ilk yarısında, mevduat bankaları grubuna dahil olan; Fon bankasında azaldı, di-

ğer bütün banka gruplarında arttı. Kalkınma ve yatırım bankaları grubunun aktif toplamı ise yüzde 13 oranında arttı.

Bu yılın ilk altı aylık döneminde mevduat bankaları bilanço büyüklüğü ortalama yüzde 6,2 artış kaydetti. Sektörde faaliyet gösteren 33 mevduat bankasının 11 tanesi sektör ortalamasının üzerinde büyüdü. 12 mevduat bankasının bilanço büyüklüğü ortalamasının altında artarken, 10 mevduat bankasının bilançosu da küçüldü.

Haziran 2007 itibariyle, bir önceki yılsonuna göre, sektör toplam aktifleri içinde, mevduat bankalarının ve mevduat kabul etmeyen bankaların payları değişmeyerek, yüzde 97 ve yüzde 3 düzeyinde gerçekleşti. Mevduat bankaları grubunda yer alan alt banka gruplarının da payları değişmedi. Toplam mevduatın dağılımında, özel bankaların payı 1 puan artarak yüzde 53'e yükselirken, yabancı sermayeli bankaların payı ise 1 puan azalarak yüzde 11'e geriledi.

Sektördeki ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 63, mevduat payı yüzde 65, kredi payı ise yüzde 58 oldu. İlk on bankanın ise sektör aktif payı yüzde 86, mevduat payı yüzde 90, kredi payı yüzde 83 oldu. Haziran 2007 itibariyle aktif büyüklüklerine göre ilk beş banka içinde 1 kamu bankası ve 4 özel banka bulunmakta. İlk on banka arasında ise 3 kamu bankası, 5 özel

banka ve 2 yabancı banka bulunmakta.

Sektör bilançosunda aralık 2006'ya göre, YTL aktifler yüzde 10 büyürken, YP aktiflerin YTL karşılığı ise yüzde 0,6 oranında küçüldü. Buna karşın YTL pasifler yüzde 9,6, YP pasiflerin YTL karşılığı yüzde 1,2 oranında arttı. Buna göre bilanço içinde YP aktiflerin payı yüzde 34'den yüzde 32'ye gerilerken, YP pasiflerin payı ise 2 puan azalarak yüzde 36'ya düştü. Bankacılık sektörünün bilanço içi YP aktif ile YP pasif farkı, aralık 2006 dönemindeki 13 milyar dolar düzeyinden, haziran 2007 döneminde 16,4 milyar dolara yükseldi.

Diğer taraftan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre haziran 2007 itibariyle sektörün yabancı para net genel pozisyonu 617 milyon dolar açık verdi. Dövizle endeksli değerler dahil edildiğinde, toplam YP varlıkların yüzde 35'i euro ve yüzde 62'si dolar cinsinden. Buna karşılık, toplam YP yükümlülüklerin yüzde 32'si euro, yüzde 65'i dolar cinsinden.

Haziran 2007 itibariyle, toplam aktifler içinde kredilerin payı aralık 2006'ya göre 2 puan artarak yüzde 47'ye yükselirken; likit aktifler ve finansal varlıkların payları ise 1'er puan azalarak, sırasıyla yüzde 14 ve yüzde 34'e gerilemiştir. Likit aktiflerdeki gerilemede, YTL'nin

önemli dövizler karşısında değerlenmesi nedeniyle YP likit aktiflerin YTL karşılıklarındaki azalma etkili oldu.

Mevduatın krediye dönüşme oranı, aralık 2006'ya göre 3 puan artarak yüzde 73'e yükseldi. Haziran 2007 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 44, özel bankalarda yüzde 82 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 99 oldu. Karşılık öncesi takipteki kredilerin bilanço içindeki payı yüzde 2, toplam kredilere oranı ise yüzde 4 düzeyinde kaldı. Özel karşılıklar düşüldükten sonra takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı ise yüzde 0,4 oldu. Haziran 2007 itibariyle toplam mevduat, geçen yıl sonuna göre yüzde 6 oranında arttı. YTL mevduat yüzde 9 ve YP mevduatın YTL karşılığı yüzde 2 oranında artış kaydetti. Bu gelişmeye bağlı olarak toplam pasifler içinde toplam mevduatın payı 1 puan azalarak yüzde 64'e geriledi.

Yılın ilk yarısı itibariyle bankacılık sektörünün faiz gelirleri 32.857 milyon YTL, faiz giderleri 20.944 milyon YTL oldu. Net faiz gelirleri yıllık bazda yüzde 23 oranında artarak 11.913 milyon YTL'ye ulaştı. Net ücret ve komisyon gelirleri yüzde 18 oranında artarak 3.686 milyon YTL'ye yükseldi. Net ticari kar/zarar kalemi de 2.176 milyon YTL artış göstererek, 499 milyon YTL pozitif bakiye verdi.

KİT'lerden bütçeye bir milyar YTL katkı

2006 yılında Bütçeden KİT'lere 1,9 milyar YTL sermaye ödemesi ve 710 milyon YTL görev zararı ödemesi olmak üzere 2,6 milyar YTL ödeme yapıldı. KİT'lerden bütçeye yapılan ödemeler ise 3,4 milyar YTL temettü ve 191 milyon YTL hasılat payı olmak üzere toplam 3,6 milyar YTL oldu.

Hazine Müsteşarlığı, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hazine Pay Sahipliği raporu yayınlarak KİT'lerin performansını değerlendirdi. İlk kez yayınlanan rapor, Hazine Müsteşarlığı portföyünde bulunan işletmelerin faaliyetlerine ilişkin sonuçları kamuoyunun bilgisine sundu. Hazine Müsteşarlığı portföyünde 2006 yılı sonu itibarıyla 20 KİT, 4 kamu bankası ve 2 diğer kuruluş olmak üzere 26 şirket bulunuyor. 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla Hazine portföyünde bulunan 20 kamu iktisadi teşebbüsü ile 4 bağlı ortaklık, 2006 yılı itibarıyla GSYİH'nin yüzde 7,7'sine karşılık gelen 44 milyar YTL brüt satış hasılatı ile reel ekonomide önemli bir yer tuttu.

Aktif büyüklüğü 73 milyar YTL'yi bulan KİT'lerin 2006 yılı brüt satışları 44 milyar YTL ve dönem karı 1,2 milyar YTL oldu. 2006 yılında, dönem kar zararından, faiz, karşılık, amortisman ve istihdam giderlerinin ayıklanması ile bulunan katma değer tutarı 9,4 milyar YTL ile GSYİH'nin yüzde 1,7'sine karşılık gelmekte.

Hazine portföyünde bulunan 20 KİT ve 4 bağlı ortaklığın brüt satışları 2006 yılında yüzde 26 artışla 44 milyar YTL'ye ulaşmış, dönem karı ise yüzde 23 düşüşle 1.2 milyar YTL'ye geriledi.

Satışlardaki yüzde 26'lık artışa rağmen, satış maliyetlerinin yüzde 29 artması KİT sisteminin karlılı-

ğındaki azalmanın temel sebebini oluşturdu. 2006 yılı mayıs ve haziran aylarında yaşanan kur artışlarından en çok EÜAŞ, TEİAŞ, TPAO ve BOTAŞ'ın girdi maliyetleri olumsuz yönde etkilendi.

Hasılat kalemleri içinde yer alan görev zararı tahakkuklarında 2005 yılında gözlemlenen yüzde 97 oranındaki artış özellikle TMO'nun hububat alımlarından kaynaklandı. 2005 yılında finansman giderleri bir önceki yıla göre yüzde 40 azalmış, 2006 yılında ise yüzde 132 artış gösterdi. Bu artışta, EÜAŞ ve TEİAŞ'ın 2006 mayıs- haziran aylarındaki dalgalanmalardan kaynaklanan kur farkları ile BOTAŞ'ın finansman giderleri etkili oldu.

Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kâr ile olağan gider ve zararlar kalemlerinde 2006 yılında ortaya çıkan sırasıyla yüzde 221 ve yüzde 311 oranındaki artışlar özellikle TPAO ve BOTAS'ın kambiyo kar ve zararlarından kaynaklandı.

20 KİT ve 4 bağlı ortaklığın toplam bilanço büyüklüğü 2005 yılında 62 milyar YTL iken, 2006 yılında yüzde 18 artışla 73 milyar YTL'ye ulaştı. Bu dönemde bilanço büyüklüğünün GSYİH'ye oranında büyük bir değişiklik olmadı. Bilanço rakamlarında dikkat çeken en önemli hususlardan birisi stokların yüzde 4 oranında azalması oldu. Bu azalışın en büyük nedeni TŞFAŞ'nin sahip olduğu üç şeker fabrikasının özelleştirme programına alınmış olması.

Hazine Müsteşarlığı portföyünde bulunan kuruluşlarda 2000 yılında ortalama 229 bin kişi istihdam edilmekte iken, bu rakam 2006 yılında 171 bin kişiye indi. Personel

sayısının azalmasına paralel olarak, istihdam giderleri de düşme eğilimi göstermekte. 2006 yılında Hazine Müsteşarlığı portföyünde bulunan KİT'lerin toplam istihdam gideri bir önceki yıla göre sadece yüzde 4 artarak 5,2 milyar YTL olarak gerçekleşti. 2000 yılında gelir tablosuna yansıtılan toplam satış ve faaliyet giderlerinin yüzde 36'sı istihdam giderinden oluşmakta iken, bu oran 2006 yılında yüzde 12'ye düştü.

KİT'lerde 2006 yılında çalışan işverene maliyeti memur ve sözleşmeli için aylık ortalama 2,012 YTL ve işçiler için aylık ortalama 2,957 YTL olarak gerçekleşti.

KİT'lerin yatırım harcaması, özellikle TPAO'nun yeni petrol kuyuları ve TCDD'nin hızlı tren projesi kapsamında yaptıkları harcamalar nedeniyle, son üç yılda sürekli artış göstererek, GSYİH'nin yüzde 0,35'inden yüzde 0,48'ine yükseldi.

Faiz dışı fazla tutarı 2005 yılında 546 milyon YTL iken, 2006 yılında 2.270 milyon YTL'ye ulaştı. Bu iyileşmede en önemli pay, bütçeden yapılan transferlerdeki artışın yanı sıra, TMO'nun 2005 yılında kötüleşen faiz dışı fazla performansını 2006 yılında iyileştirmesi oldu.

KİT'lerin içinde bulunduğu sorunların aşılması amacıyla, 2006 yılında, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu çalışmaları dahilinde "Kamu Sermayeli İşletmelerde Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanması" projesi başlatılmıştı. Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı işbirliğiyle yürütülen projenin sonucunda kamu işletmeleri için uygun kurumsal yönetim modeli tespit edilerek mevzuat taslağı hazırlanacak.

KİT - Bütçe İlişkisi (Milyon YTL)

	2005	2006	2005 - 2006	
			Tutar	% Artış
Bütçedeki KİT'lere Transferler				
Sermaye Ödemeleri	921	1.917	996	108
Görev Zararı Transferleri	502	710	208	41
Toplam	1.423	2.627	1.204	85
KİT'lerden Bütçeye Ödemeler				
Temettü Ödemeleri*	2.128	3.428	1.301	61
Hasılat Payı ödemeleri	166	191	25	15
Toplam	2.294	3.619	1.325	58

* Telekom dahil

Kaynak : Hazine Müsteşarlığı

Kuraklık tarımı vurdu

Küresel ısınmayla birlikte baş gösteren kuraklık tarım sektörünü vurdu. Bir önceki yıla göre tahıl ürünlerinin üretiminde bir önceki yıla göre yüzde 12,8 oranında azalma beklenmekte, sebze üretiminde ise yüzde 2,9'luk azalma bekleniyor.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan, 2007 yılının ilk erken tahmininde bir önceki yıla göre üretim miktarlarında tahıl ürünlerinde yüzde 12,8, sebzelerde yüzde 2,9 oranında azalış, meyvelerde yüzde 0,1 oranında artış beklenmekte.

2007 yılının ilk erken tahmininde tahıl ürünlerinde üretim miktarlarının bir önceki yıla göre yüzde 12,8 oranında azalarak yaklaşık 30 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmekte.

Bir önceki yıla göre buğday üretimi yüzde 11,7 oranında azalarak

yaklaşık 17,6 milyon ton, arpa üretimi yüzde 22,3 oranında azalarak yaklaşık

7,4 milyon ton, çeltik üretimi yüzde 1,6 oranında azalarak 685 bin ton olması beklenirken, dane mısır üretiminin yüzde 1,7 oranında artarak yaklaşık 3,8 milyon ton olması öngörülmekte.

Baklagil ürünlerinin tamamında azalış gözlenirken, önemli ürünlerden fasulyede yüzde 11,2, nohutta yüzde 5,1, kırmızı mercimekte yüzde 6,7 ve yeşil mercimekte yüzde 8,1 oranında azalış beklenmekte. Yumru bitkilerden patatesin ise yüzde 2,7 oranında azalış göstererek yaklaşık 4,2 milyon ton olarak gerçekleşmesi beklenmekte.

Yağlı tohumlardan ayçiçeği üretiminin yüzde 7,8 oranında azalarak yaklaşık 1 milyon ton olması beklenirken, yarfıstığında ise yaklaşık 86 bin ton ile yüzde 10,8 oranında artış öngörölmekte.

Tütün yüzde 19,8 oranında artarak yaklaşık 118 bin ton, şeker pancarı yüzde 2,4 oranında artarak yaklaşık 14,8 milyon ton, kütlü pamuk üretimi ise yüzde 3,1 oranında azalarak yaklaşık 2,5 milyon ton tahmin edilmekte.

Sebze üretiminde 2007 yılının ilk erken tahmininde bir önceki yıla göre yüzde 2,9 oranında azalma beklenmekte. 2007 yılının ilk erken tahmininde sebze ürünleri

üretim miktarı bir önceki yıla göre yüzde 2,9 oranında azalarak yaklaşık 25 milyon ton olarak tahmin edilmekte.

Sebze ürünleri alt gruplarında üretim miktarları incelendiğinde 2007 yılında yumru ve kök sebzelerin yüzde 0,4 oranında artması, meyvesi için yetiştirilen sebzelerin yüzde 3,3, başka yerde sınıflandırılmamış diğer sebzelerin yüzde 2,8 oranında azalması beklenmekte.

Sebzeler grubunun önemli ürünlerinden domateste yüzde 0,7, hıyarda yüzde 4,2, kuru soğanda yüzde 0,8, havuçta yüzde 27,5 oranında artış, kavunda yüzde 8,1, karpuz-

da yüzde 9,5, sakız kabağında yüzde 7,4, patlıcanda yüzde 14,4, pırasada yüzde 22,2, fasulyede yüzde 11,4, sivri biberde yüzde 4,2, dolmalık biberde yüzde 11,5, salçalık biberde yüzde 7, baş lahana da yüzde 9 ve ıspanakta yüzde 7 oranında azalış tahmin edilmekte.

Meyve üretiminde 2007 yılının ilk erken tahmininde bir önceki yıla göre %0,1 oranında artış beklenmekte. 2007 yılının ilk erken tahmininde meyve ürünlerinin üretim miktarının bir önceki yıla göre yüzde 0,1 oranında artarak yaklaşık 15 milyon ton olarak gerçekleşmesi beklenmekte.

Meyveler içinde önemli ürünlerin

üretim miktarlarına bakıldığında, 2007 yılında bir önceki yıla göre elmada yüzde 13,2, armutta yüzde 10, taş çekirdekli meyvelerden kayısıda yüzde 14,8, erikte yüzde 5,1, şeftalide yüzde 1, kirazda yüzde 26,3 oranında artış, zeytinde ise yüzde 13,7 oranında azalış tahmin edilmekte.

Turunçgil meyvelerden portakalda yüzde 4,1, mandalinada yüzde 6,6 ve limonda yüzde 0,5, sert kabuklu meyvelerden fındıkda yüzde 24,5, antep fıstığında yüzde 28,7 oranında azalış, cevizde ise yüzde 40,8 oranında artış beklenmekte. Üzüm üretiminde yüzde 1,9, incir üretiminde yüzde 6,7 oranında

azalma, muz üretiminde ise yüzde 4,7 oranında artma tahmin edilmekte.

Yaş çay üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 6,4 oranında azalma tahmin edilerek yaklaşık 1 milyon ton civarında gerçekleşmesi beklenmektedir.

Tarla ürünleri üretim miktarı

Üretim					
Tarla ürünleri*	2006	Pay (%)	2007	Pay (%)	Değişim (%)
Toplam	59 247 703	100,00	54 777 210	100,00	-7,5
Tahıllar	34 642 986	58,47	30 218 345	55,17	-12,8
Buğday	20 010 000	33,77	17 678 000	32,27	-11,7
Mısır	3 811 000	6,43	3 875 000	7,07	1,7
Çeltik	696 000	1,17	685 000	1,25	-1,6
Arpa	9 551 000	16,12	7 423 000	13,55	-22,3
Çavdar	271 000	0,46	263 762	0,48	-2,7
Yulaf	208 787	0,35	202 248	0,37	-3,1
Patates, kuru baklagiller, yenilebilir kök ve yumrular	5 828 124	9,84	5 618 036	10,26	-3,6
Patates	4 366 180	7,37	4 250 200	7,76	-2,7
Baklagiller (toplam)	1 430 578	2,41	1 337 215	2,44	-6,5
Yağlı tohumlar	1 312 593	2,22	1 219 158	2,23	-7,1
Tütün	98 168	0,17	117 600	0,21	19,8
Şeker pancarı	14 452 162	24,39	14 800 000	27,02	2,4
Diğer yem bitkileri (tahıl samanı ve kabuklar hariç)	158 771	0,27	167 771	0,31	5,7
Tekstilde kullanılan ham bitkiler	2 550 068	4,30	2 470 060	4,51	-3,1
Parfümeri, eczacılık ve benzeri alanlarda kullanılan bitkiler, hayvan yemi bitkilerinin tohumları	204 831	0,35	166 240	0,30	-18,8

* Avrupa Birliği'nin Faliyete Göre Ürünlerin İstatistiki Sınıflaması (FÜS 2002).

Girişim sermayesi Türkiye'ye güveniyor

Küresel likidite bolluğundan dolayı dünyayı nakit paraya boğan girişim sermayesinin Türkiye'ye olan güveni sürüyor. Yatırımcılar Türk şirketlerinin ve Türk ekonomisinin performansının önümüzdeki günlerde daha da iyileşeceği görüşünde.

Deloitte'un ilk defa gerçekleştirdiği Türkiye Girişim Sermayesi Güven Araştırması, Girişim Sermayesi yatırımcılarının Türkiye'ye güvenmeye devam ettiğini ortaya koydu. 2007'nin ikinci çeyreğini kapsayan ve Haziran ayında yapılan araştırmaya cevap verenlerin yüzde 56'sı önümüzdeki altı ay boyunca ekonomik koşulların aynı kalacağını, yüzde 30'u ise daha iyi olacağını düşünüyor. Katılımcıların yüzde 62'si de yatırım yapılan şirketlerin performanslarının daha iyi bir düzeye çıkacağı görüşünde.

Deloitte'un 9 bölge ve 12 ülkede geleneksel olarak yaptığı Girişim

Sermayesi Güven Araştırması ilk defa Türkiye'de de gerçekleştirildi. Türk şirketlerine yatırım yapan yaklaşık 30 girişim sermayesi yatırımcısının katılımı ile Haziran ayında gerçekleştirilen çalışmanın sonuçlarına göre, bugünlerde dünyayı nakit paraya boğan girişim sermayesinin Türkiye'ye olan güveni, seçimlere ve siyasi tartışmalara rağmen sürüyor.

Deloitte Türkiye'nin sorularını yanıtlayan yatırımcıların yüzde 56'sı gelecek 6 ay içinde ekonomik koşulların değişmeyeceğini, yüzde 30'u ise daha da iyileşeceğini tahmin ediyor. Ayrıca yatırımcıların yüzde 62'si yatırım yaptıkları Türk

şirketlerinin performanslarının yükselmesini bekliyor. Şirketlerin performansının düşmesini bekleyen katılımcı ise bulunmuyor.

Araştırmanın ortaya çıkardığı başka bir gerçek de girişim sermayesi yatırımcılarının yeni fırsatlar aradıkları oldu. Katılımcıların yüzde 69'u net alım yapmayı beklediklerini vurgularken, yine yüzde 69'luk bir oran, önümüzdeki 6 ay içinde işlem hacminin artacağını tahmin etti. Araştırmaya katılanların yüzde 56'sı borç finansmanının gelecek 6 ay içinde daha iyi olacağı yönünde görüş bildirdi. Ayrıca katılanların yüzde 63'ü yatırımlar için yeni fonlar bulma olanağının değişmeyece-

ğini kaydederken, yüzde 25'i ise daha kolaylaşmasını beklediklerini ifade etti.

Sonuçları değerlendiren Deloitte Türkiye Kurumsal Finansman Sorumlu Ortağı Anthony J. Wilson, yatırımlar açısından ortaya iyimser bir tablo çıktığını belirterek şöyle devam etti: “Cumhurbaşkanlığı ve Meclis seçimlerinin yaşandığı, zaman zaman siyasi gerginliklerin arttığı bir ortamda bile yatırımcıların Türk şirketlerine yatırım yapmaya olumlu bakması, Türk ekonomisinin ne kadar önemli bir yol kat ettiğini gösteriyor. Ekonominin makro dengeleri geçmiş yıllara göre çok daha sağlam ve bu durum

uluslararası sermayeye güven veriyor. Bu çerçevede, girişim sermayesinin de Türkiye'ye ve Türk şirketlerine ilgisi sürüyor. Uluslararası sermaye piyasalarında ağırlaşan koşulların bu ilgiyi olumsuz etkilemeyeceğini umut ediyoruz..” dedi

Deloitte'un araştırmasına göre, girişim sermayesi yatırımcıları bu yılın ilk altı ayında toplam 400 milyon dolar tutarına çıkan 6 işlem yaptılar.

İlk altı ayda en büyük alıcı olarak görünen CitiGroup Venture Capital International, ilk iki sırayı aldı. Beymen Mağazacılığın yüzde 50'sini 143 milyon dolara ve Boy-

ner'in yüzde 30'unu 46 milyon dolara satın alan grubu, Türk girişim sermayesi fonu İş Venture Capital, Ode Yalıtım'ın yüzde 17'sini 5 milyon dolara satın alarak izledi. 4. sırada yer alan Kuveytli NBK Capital Equity Partners, Yudum Gıda'nın tamamını satın aldı. 5. sırada, sinema salonları işleten Mars Entertainment'ın yüzde 55'ini satın alan Amerikan Colony Capital yer aldı. Bu iki anlaşmanın toplam tutarları açıklanmadı. Son sırada ise, Dentistanbul'dan hisse alan Amerikan Global Environment Fund bulunuyor. Ancak bu işlemde de ne kadar hissenin kaçta satın alındığı açıklanmadı.

Dünya Ekonomisi

Likidite krizi endişesi

Küresel ekonomide yaşanan likidite krizi endişesi varlığını koruyor. Merkez Bankalarının faiz indirim politikaları geçici çözüm yaratmış olsa da ekonomi çevreleri temkinli duruşlarını korumaya devam ediyor.

ABD’de açıklanan ekonomik veriler ve konut piyasasına ilişkin gelişmeler global risk algılamasının hızlı bir şekilde değişmesine neden olmuştu. Nitekim, Temmuz ayında ABD’de yüksek riskli mortgage piyasasındaki sorunların ekonominin geneline yansıtacağı yönündeki endişeler piyasalarda dalgalanmalara neden olmuştu. ABD ekonomisine ilişkin risklere bağlı olarak Dolar uluslararası piyasalarda başlıca para birimleri karşısında değer kaybetmişti. Özellikle Japon Yeninin değer kazanması “carry trade” işlemlerin-

de çözülmeye neden olmuş ve gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akışını olumsuz etkilemişti.

Türkiye, seçim sonrası iyimserliğe rağmen bu gelişmelerden olumsuz etkilenen ülkelerin arasında yer aldı. ABD’de yüksek riskli mortgage kredi piyasasına ilişkin kaygılar nedeniyle dünya genelinde artan risk algılaması sonucunda yatırımcıların daha güvenli olarak nitelenen varlıklara yönelmesiyle, gelişmekte olan ülkelerin eurotahvillerinin risk primleri temmuz sonu itibarıyla haziran ayı sonuna göre 44 baz puan artarak 219 baz

puana yükseldi. Aynı dönemde Türk eurotahvillerinin risk primleri de 35 baz puan yükselerek 224 baz puana ulaştı.

ABD Hazine Bakanı Henry Paulson, küresel ekonominin güçlü olduğunu ve yatırımcıların riski yeniden fiyatlandırmasıyla, likiditenin normale döneceğini görüşünde. Paulson, likidite krizinin geçmesinin biraz zaman alacağını ifade etti. Piyasa çalkantısının ekonomik zayıflıktan kaynaklanmadığını söyleyen Paulson, likidite krizinin ekonomiyi olumsuz etkileyeceğini ancak büyümenin süreceği görüşünde.

ABD'nin büyük mali kurumlarının sağlıklı olduğuna dikkat çeken Paulson, ABD ekonomisinin likidite krizinden kaynaklanan zararları hazmedecek güçte olduğunu sözlerine ekledi.

Dünyada CEO'ların ekonomiye olan güveni son beş yılın en düşük düzeyine geriledi. Yatırım bankası Goldman Sachs'ın hazırladığı güven endeksi, üçüncü çeyrekte 2002'nin üçüncü çeyreğinden bu yana en düşük düzey olan 33'e geriledi. Endekste 50'nin altında bir değer, koşulların kötüleştiğini düşünen CEO sayısının iyileştiğini düşünenlerden fazla olduğu anlamına geliyor. Endeks, ikinci çeyrekte 57 düzeyindeydi.

CEO'ların güven düzeylerindeki düşüşte, finansal piyasalardaki çalkantı ve ABD ekonomisinden gelen karışık sinyaller etkili oldu. Ancak CEO'ların güvenindeki düşüşe rağmen, anlaşma yapma isteği azalmadı. Hatta bazı CEO'lar, kredi sıkışıklığının, şirket satın almalarında finansal ortaklık şirketlerini safdışı bırakma şansı yarattığını düşünüyor.

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Rodrigo Rato, piyasalarda yaşanan çalkantıya rağmen

dünya ekonomisinin görünümünün halen iyi olduğunu söyledi. Rato, yaptığı açıklamada, merkez bankalarının piyasalara kısa dönemde likidite sağlamak için verdiği yanıtın yerinde olduğunu belirtti. Kredi krizinin büyüme üzerinde bazı etkilerinin olacağını anlaşıldığını ifade eden Rato, ancak genel olarak dünya ekonomisi

sinin görünümünün hala iyi olduğunu kaydetti.

ABD kaynaklı yüksek riskli mortgage krizinin dünya geneline yayılmasının ardından; Japonya, Avrupa ve ABD merkez bankaları başta olmak üzere merkez bankaları türbülansı yatıştırmak için piyasalara milyarlarca dolar enjekte etmişlerdi.

ABD'nin en büyük mortgage kre-

disi sağlayıcısı Countrywide Financial'ın CEO'su Angelo Mozilo, ABD'de yaşanan emlak sorunun ülke ekonomisini durgunluğa sürükleyebileceğini ileri sürdü.

Mozilo,"Bu filmi daha önce gördüm, film her zaman bir tür durgunlukla sonlanır. Ekonominin Fed'i durup düşünmeye itecek kadar yavaşlamaya başladığını görüyorum" dedi.

Countrywide CEO'su, ABD Merkez Bankası'ndan likiditeyi desteklemek için bankalararası borçlanma faizini daha da aşağı çekmesini istedi.

Bank of America'nın Countrywide'a 2 milyar dolarlık yatırım yapmasının, kendilerine verilen bir güveni olduğunu ifade eden Mozilo, kurum olarak 40 yıldır tek başına ayakta kaldıklarını ve yola 40 yıl daha tek başına devam edeceklerini belirtti.

IMF Nisan 2007'de yayımladığı Dünya Ekonomik Görünüm raporundaki tahminlerini 25 Temmuz'da revize ettiğini açıkladı. Yaptığı değerlendirmede, 2007 yılının ilk çeyreğinde ABD'de büyümenin yavaşlamasına rağmen ikinci çeyrekte tekrar ivme kazandığını, Euro alanı ve Japonya'da ise iç talebin desteğiyle büyüme-

nin trendin üzerinde gerçekleştiğini belirtti. IMF, gelişmekte olan ülkelerde de Çin, Hindistan ve Rusya önderliğinde büyümenin güçlü bir şekilde sürdüğünü ifade etti.

IMF dünya ekonomisi için 2007 ve 2008 yıllarına ait büyüme tahminlerini 0,3'er

puan artırarak yüzde 5,2'ye revize etti. Özellikle gelişmekte olan ülkelere ilişkin büyüme tahminleri önemli ölçüde yükseltildi. IMF yaptığı açıklamada, Nisan 2007 değerlendirmelerinden bu yana enflasyonist risklerin belirginleşmesi nedeniyle merkez bankalarının para politikalarında sıkılaştırmaya gitmelerinin gerekebileceğini belirtti. Finansal piyasalarda ise, kredi piyasalarındaki gelişmelere bağlı olarak risklerin arttığı ve piyasalarda volatilitenin yükseldiği dile getirildi. Ancak, risklerin büyük ölçüde kontrol altında tutulabileceği vurgulandı.

ABD'de Haziran ayına ilişkin sanayi üretim ve tarım dışı istihdam verileri beklentilerin üzerinde, dayanıklı mal siparişleri ise beklentilerin altında arttı. Konut satışlarının beklentilerin altında kalması ise konut sektöründen kaynaklanabilecek sorunların ekonominin geneline yayılabileceği yönündeki endişeleri güçlendirdi. Ancak, ay sonunda ekonominin yılın ikinci

çeyreğinde yüzde 3,4 ile beklentilerin üzerinde büyüdüğünün ve Haziran ayı çekirdek kişisel tüketim harcamaları endeksinin yüzde 1,9 ile beklentilerin altında kaldığının açıklanması, bu endişeleri bir miktar azalttı.

ABD Merkez Bankası FED'in kısa vadeli faiz oranlarını yılsonunda indirebileceği yönündeki beklentiler güç kazanmaya başladı.

Avrupa Merkez Bankası, 5 Temmuz'daki toplantısında kısa vadeli faiz oranlarını değiştirmeyerek yüzde 4 seviyesinde tutmuştu. Toplantı sonrasında yapılan açıklamada, ekonomik büyümeye ilişkin beklentilerin olumlu olduğu ifade edilmişti.

Öte yandan, kapasite kullanım oranı ile petrol fiyatlarının yüksek düzeylerde seyretmesinin ve parasal genişlemenin fiyat istikrarı açısından risk oluşturmaya devam ettiği belirtildi. Bunun yanı sıra, Temmuz ayında da yüzde 2'nin altında kalan çekirdek tüketici fiyatları enflasyonunun yılsonuna doğru belirgin bir artış kaydedebileceği ifade edildi. Vadeli piyasalar ilk faiz artırımının Eylül ayında yapılmasını beklemekte.

İngiltere Merkez Bankası, 5 Temmuz'daki toplantısında kısa vadeli faiz oranlarını 25 baz puan artırarak yüzde 5,75'e yükseltmişti. Ekonomik büyümenin güçlü oldu-

ğunu ifade eden İngiltere Merkez Bankası, enflasyonist risklerin orta vadede halâ yukarı yönde olduğu görüşünde. Beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşen Haziran ayı tüketici fiyatları enflasyon verisi de İngiltere Merkez Bankası'nın faiz artırımlarına devam edeceği yönündeki beklentileri güçlendirdi.

Japonya Merkez Bankası, 11-12 Temmuz'daki toplantısında kısa vadeli faiz oranlarını beklentiler paralelinde değiştirmeyerek yüzde 0,50 düzeyinde tutmuştu. Toplantı sonrasında yayımladığı ekonomiye ve finans sektörüne ilişkin aylık raporda, iç talebin şirket karlarındaki ve hanehalkı gelirindeki artış paralelinde canlılığını sürdürdüğü, dış talebin ise ihracat artışını desteklediği belirtilmiş, önümüzdeki dönemde ekonominin makul bir hızla büyümeye devam edeceği ifade edilmişti. Öte yandan, son aylarda negatif gerçekleşen tüketici fiyatları enflasyonunun kısa vadede sifıra yakın seyretmeye devam edeceği, uzun dönemde ise artacağı belirtilmişti. Piyasalar, Japon Merkez Bankası'nın ikinci çeyrek büyüme verileri paralelinde faiz artırımlarına devam etmesini beklemekte. Vadeli piyasalarda, kısa vadeli faizlerin yılsonuna kadar yüzde 1'e yükseltilebileceği öngörülmekte.

Yıllık TÜFE: 7,39, ÜFE: 3,72

Ağustos ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,85, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3,93, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,72 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 8,29 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 0,71, sanayi sektöründe yüzde 0,89 olarak gerçekleşti. Sanayilerin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 6,25 ile ham petrol ve doğalgaz çıkarımı alt sektöründe yaşandı.

Ağustos ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,02, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3,13, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7,39 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,46 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibarıyla en yüksek aylık artış gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yaşandı. Bu grupta aylık artış yüzde 1,69 seviyesine yükseldi. Endekste kapsanan 87 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 220 maddenin ortalama fiyatları artış gösterdi.

ÜFE	AĞUSTOS 2007 (2003=100)	AĞUSTOS 2006 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,85	-0,75
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,93	11,80
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	3,72	12,32
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	8,29	6,49

TÜFE	AĞUSTOS 2007 (2003=100)	AĞUSTOS 2006 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,02	-0,44
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,13	5,30
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	7,39	10,26
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,46	8,84

		2007								2006			
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	-0,05	0,95	0,97	0,80	0,39	-0,11	0,06	0,85	-0,23	0,45	-0,29	-0,12
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	-0,05	0,89	1,88	2,69	3,09	2,98	3,05	3,93	11,54	12,04	11,72	11,58
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,00	0,43	0,92	1,21	0,50	-0,24	-0,73	0,02	1,29	1,27	1,29	0,23
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,00	1,44	2,36	3,60	4,12	3,87	3,11	3,13	6,55	8,01	9,40	9,65

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Haziran (Milyon YTL)			
	2006	2007	Artış (yüzde)	2007 Yılı Bütçe Hedefi
Genel Bütçe Gelirleri	81.769	92.372	11.4	183.460
Vergi Gelirleri	65.975	70.587	6.53	158.153
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	19.122	21.826	12.3	45.342
Gelir Vergisi	12.665	15.701	19.3	33.418
Gelir Vergisi Tevkifatı	11.265	14.253	20.9	
Kurumlar Vergisi	6.457	6.125	-5.42	11.925
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	5.968	6.016	0.79	
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.518	1.756	13.5	3.640
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.465	1.691	13.3	3.504
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	28.980	29.399	1.42	68.828
Dahilde Alınan KDV	8.110	8.064	-0.57	20.200
Özel Tüketim Vergisi	17.689	17.684	-0.02	41.070
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	1.228	1.530	19.7	3.110
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	12.885	13.485	4.44	32.053
İthalde Alınan KDV	11.895	12.260	2.97	29.583
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.007	5.700	82.3	7.818
Harcamalar	81.598	100.679	18.9	204.988

EKONOMİK VERİLER

	2006	2005	2004	2003	2002	2001
GSMH (Cari fiyatlarla Trilyon TL)	575.784	486.401	428.932	356.681	275.032	176.484
GSMH (milyon/dolar)	399.673	360.876	299.475	239.235	179.898	145.693
GSMH (Değişim Hızı 1987 fiyatlarıyla %)	6.0	7.6	9.9	5.9	7.9	-9.5
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	5.477	5.008	4.172	3.383	2.598	2.123
Üretim Endeksi	137.6	130.0	123.4	112.4	103.3	94.4
Toplam İhracat (milyon/dolar)	85.279	73.476	63.167	47.253	36.059	31.334
Toplam ithalat (milyon/dolar)	137.321	116.774	97.540	-22.087	51.584	41.399
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-52.042	-43.298	-34.373	69.340	-15.495	-10.065
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	67.4	63.0	64.8	68.1	69.9	75.7
İşsizlik Oranı (%)	9.9	10.3	10.3	10.5	10.6	8.5
Kamu Net Borç Stoku (milyon/dolar)	257.811	269.137	272.161	251.106	216.037	159.752
İç Borç Stoku (milyon YTL)	265.915	257.535	233.864	201.319	154.798	125.458
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	97.290	90.507	97.885	95.581	102.017	63.911
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyar/dolar)	245.5	247.1	235.8	202.6	148.5	123.6
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-31.460	-22.708	-15.604	-6.808	-1.789	3.390

	2007		2006		2005
(Bin YTL)	10 Ağustos	3 Ağustos	29 Aralık	11 Ağustos	30 Aralık
Emisyon	25.019.422	25.032.694	26.815.151	22.714.122	19.612.019
Para Arzı					
- M1	71.309.590	71.260.472	72.162.564	43.825.359	61.936.598
- M2	325.335.032	325.718.523	297.481.073	176.092.162	237.948.998
- M3	351.082.595	351.105.235	319.835.684	186.142.822	260.614.096
Yurtiçi Kaynaklı YTL Mevduat	192.186.403	190.400.007	170.474.497	164.048.617	145.191.416
- Vadeli Tasarruf	132.645.214	132.183.106	116.115.442	111.573.298	91.839.161
- Vadesiz Tasarruf	12.117.250	12.077.038	12.696.379	13.221.270	11.509.544
- Vadeli Ticari	26.536.001	26.004.519	21.538.607	20.693.505	19.548.113
- Vadesiz Ticari	10.263.344	9.078.043	10.116.353	8.917.694	11.972.114
- Resmi Mevduat	10.624.594	11.057.301	10.007.716	9.642.850	10.322.484
Kredi Stoku	200.398.515	199.502.075	177.277.439	160.631.039	126.491.125
- Tüm Banka Kredileri	200.398.515	199.502.075	177.277.439	160.631.039	126.491.125
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	148.455.323	147.208.784	136.710.420	139.336.622	130.632.109

Mevzuat Değişiklikleri

- 02 Ağustos 2007** - Sermaye Piyasası Mevzuatı Çerçevesinde Değerleme Hizmeti Verecek Şirketlere ve Bu Şirketlerin Kurulca Listeye Alınmalarına ilişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VIII, No:53)
- Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:, No:95)
- 04 Ağustos 2007** - Konut Finansmanı Fonlarına ve İpotek Dayalı Menkul Kıymetlere ilişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri: III, No:34)
- 07 Ağustos 2007** - Sigorta ve Reasürans İle Emeklilik Şirketlerinin Mali Bünyelerine ilişkin Yönetmelik
- 09 Ağustos 2007** - Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 1)
- 14 Ağustos 2007** - Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- 17 Ağustos 2007** - Uluslararası Gözetim Şirketi Statüsüne İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (No: 2007/52)
- 18 Ağustos 2007** - Tütün Mamulleri ve alkollü İçkilerde Bandrollü Ürün İzleme Sistemi Genel Tebliği (Seri No: 3)
- 506 Sayılı Kanunun Ek 5'inci Maddesinin IV Numaralı Bendinin Uygulanması Hakkında Tebliğ
- 23 Ağustos 2007** - Gümrük Genel Tebliği (Basitleştirilmiş Usul) (SeriNo: 1)
- Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 96)
- 24 Ağustos 2007** - Sigorta Şirketleri ve Reasürans Şirketlerinin Kuruluş ve Çalışma Esaslarına İlişkin Yönetmelik
- 25 Ağustos 2007** - Mali Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği
- 29 Ağustos 2007** - 2007/12555 Avrupa Birliği Menşeli Bazı İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontejanı Uygulanması Hakkında Karar
- 2007/12574 İhraç Malı Taşıyan Araçlara Motorin Tesliminde Özel Tüketim Vergisi ve Katma Değer Vergisi İstisnası Uygulanacak Sınır Kapılarına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Emlak Vergisi Kanunu Genel tebliği (Seri No: 51)
- Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 313)
- Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 314)
- Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 315)

Vergi Takvimi

- 07.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemi Çeklere Ait Değerli Kağıtlar Vergisi Bildirimi ve Ödemesi
- 09.09.2007** - 16-31 Ağustos Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 11.09.2007** - 16-31 Ağustos Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 17.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 17.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 17.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 17.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 17.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Gider Vergilerinin (BSMV) Beyanı ve Ödemesi
- 17.09.2007** - Ağustos 2007 Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 20.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 20.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 20.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Yarışma ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 24.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının ve Damga Vergisinin Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- 24.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- 24.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Katma Değer Vergisi Beyanı
- 24.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 25.09.2007** - 1-15 Eylül Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 25.09.2007** - 1-15 Eylül Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 26.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Muhtasar Beyanname ile Beyan Edilen Gelir Vergisi Stopajının ve Damga Vergisinin Ödemesi
- 26.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Ödemesi
- 26.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Katma Değer Vergisi Ödemesi
- 26.09.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 01.10.2007** - SSK (Ağustos 2007) Sigorta Primlerinin Ödenmesi
- 01.10.2007** - Bağ-Kur Sigortalılarının Eylül 2007 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödenmesi
- 01.10.2007** - Ağustos 2007 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Ağustos 2007 Kronoloji

01 Ağustos ABD’de batan fonlara yenilerinin eklenmesi sebebiyle, küresel düzeyde finansal piyasalar düşüş ve istikrarsızlık eğilimine girdi.

02 Ağustos Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek “Cenab-ı Allah dilerse bir anda susuzluğunuz gider” dedi.

03 Ağustos Seçimde CHP listelerinden seçilen 13 DSP milletvekili CHP’den ayrıldı.

04 Ağustos TBMM’nin 23. yasama dönemi yemin töreni ile başladı.

05 Ağustos Kredi kartı ve tüketici kredilerine olan borç, bu yılın ilk 7 ayında yüzde 15.5 artarak 82.6 milyar YTL’ye çıktı.

06 Ağustos Cumhurbaşkanı Sezer’le görüşen Başbakan Erdoğan, 60. hükümeti kurma görevini aldı.

07 Ağustos Fındık toplamak için Adıyaman’dan Karadeniz’e giden 24 kişi trafik kazasında hayatını kaybetti.

08 Ağustos Başbakan Erdoğan, Meclis Başkanlığı için Köksal Toptan’ı aday gösterdi.

09 Ağustos AKP Zonguldak Milletvekili Köksal Toptan 450 oy alarak ilk turda TBMM Başkanlığı’na seçildi.

10 Ağustos CHP Manisa Milletvekili Erdoğan Yetenç TBMM İdare Amirliği seçimini kaybedince partisinden istifa etti.

11 Ağustos Ankara’daki su sorunu dünya basınında geniş yer aldı. Ankara’nın bazı bölgeleri 10 gündür su alamıyor.

12 Ağustos Siirt’in Eruh ilçesinde PKK’lı teröristlerin yola döşedikleri mayının patlaması sonucu 3’ü ağır 12 asker yaralandı.

13 Ağustos AKP Cumhurbaşkanı adaylarının Abdullah Gül olduğunu açıkladı.

14 Ağustos Irak’ın kuzeyinde Yezidlerin yaşadığı Kahtaniye kentine petrol yüklü tankerle düzenlenen saldırıda 175 kişi öldü, 200 kişi yaralandı.

15 Ağustos ABD’deki likidite krizinden korkan uluslararası fonlar gelişmekte olan ülkelere kaçmaya başladı. Borsa 47.714’e gerilerken dolar 1.3370 YTL’ye yükseldi.

16 Ağustos ABD’de başlayan kriz dünyayı sarstı, Dolar 1.389 YTL oldu, borsa 3 bin 240 puan düştü, yabancılar 2.5 milyar dolar aldı.

17 Ağustos ABD Merkez Bankası faiz oranlarını yarım

puan düşürerek piyasalarda yaşanan dalgalanmaları kısmen azalttı.

18 Ağustos Atlas Jet’in KKTC’den kalkan uçağı, oyun hamurundan yapılan bomba tehdidiyle kaçırıldı. Antalya’ya inen pilotlar camdan kaçarken, korsanlar teslim oldu.

19 Ağustos DSP kurultayında Zeki Sezer yeniden Genel Başkanlığa seçildi.

20 Ağustos Cumhurbaşkanlığı seçiminin ilk turunda sonuç alınamadı. AKP adayı Abdullah Gül 341 oy aldı.

21 Ağustos Irak’ın başkenti Bağdat’ın kuzeydoğusunda düzenlenen intihar saldırısında 45 kişi öldü.

22 Ağustos Bugüne kadar “Ermeni soykırımı yoktur” diyen ABD’deki iki büyük Yahudi lobisi karar değiştirdi ve soykırımı kabul ettiğini duyurdu.

23 Ağustos FED’in faiz indirimi sinyalinden sonra dünya borsaları tekrar artış trendine girerek kayıplarını telafi etmeye başladı.

24 Ağustos PKK’nın Kandil kamplarına yönelik kara ve hava operasyonu başlatan İran ordusunun Irak sınırından 5 kilometre içeri girdiği kaydedildi.

25 Ağustos Yunanistan’ın Mora yarımadasında çıkan yangın evleri ve arabaları kuşattı 52 kişi öldü.

26 Ağustos İran 900 kilogramlık akıllı bombanın seri üretimine başladığını duyurdu.

27 Ağustos Yabancılar mülk satışı denetimlerinde yüzde 60.5’lik vergi kaçağı tespit edildi.

28 Ağustos Abdullah Gül, TBMM’de yapılan üçüncü tur oylamada 339 oy alarak Türkiye’nin 11. Cumhurbaşkanı seçildi.

29 Ağustos Başbakan Tayyip Erdoğan, 60. hükümetin kabine listesini Köşk’e sundu. Cumhurbaşkanı Gül, 1,5 saat süren görüşmenin ardından listeyi onayladı.

30 Ağustos ABD Savunma Bakanlığı, Irak’a gönderdikleri çok sayıda silahın PKK’nın eline geçtiğini doğruladı.

31 Ağustos 60. Hükümetin programını TBMM’de Başbakan Erdoğan okudu. Programda; vergi indirimi, SSK prim yükünün 5 puan düşürüleceği ve bazı vergilerin kaldırılacağı ifade edildi.